

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 117/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Postin peruspostin jakamisesta Varhaisjakelu kotiin -palvelun yhteydessä Pirkanmaalla

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ilmari Nurmisen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 117/2020 vp:

Onko Postin toimintatapa peruspostin jakelussa Pirkanmaalla Varhaisjakelu kotiin -palvelun yhteydessä oikea ja

miten tällainen toiminta aiotaan huomioida hallitusohjelman mukaisessa postilain tarkastamisessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Postilaissa (415/2011) säädetään postin jakelusta. Postilain tarkoituksena on turvata postipalveluiden ja erityisesti yleispalvelun saatavuus tasapuolisin ehdoin koko maassa. Lain 43 §:ssä säädetään, että jakelupaikkaa määriteltäessä voidaan ottaa huomioon paikalliset olosuhteet tai postin saajan iästä tai terveydentilasta johtuvat henkilökohtaiset erityistarpeet. Liikenne- ja viestintävirastolle on lain 48 §:ssä annettu asiassa määräysenantovaltuus. Liikenne- ja viestintäviraston määräyksen 61/2011 M 8 § koskee postinjakelua erityistilanteissa. Määräyksen mukaan postin saajan liikuntaesteisyys tai vähintään 75 vuoden ikä on otettava huomioon postin jakelussa siten, että liikuntaesteisellä tai 75 vuotta täyttäneellä postin saajalla on pyynnöstään oikeus saada postinsa jaetuksi joko tontin rajalle ajo- tai kulkuliittymään sijoitettuun postilaatikkoon, asunnon ulko-oven välittömään läheisyyteen sijoitettuun postilaatikkoon taikka huoneistokohdattaiseen postiluukkuun. Jakelu on maksutonta. Velvollisuus huomioida henkilökohtaiset erityistarpeet koskee yleispalvelun tarjoajan ohella kaikkia postiyrityksiä.

Määräys ei koske sanomalehtien jakelua. Useissa osissa maata sanomalehdet kuitenkin jaetaan päiväpostin yhteydessä, jolloin ne toimitetaan samaan aikaan ja samaan paikkaan kuin maksuton päiväpostikin. Tällöin päiväjakelussa jaettavat sanomalehdet eivät muuta näille henkilöille tarjottavaa muuta päiväpostin jakelua maksulliseksi. Sanomalehtien osalta määräys ei siis velvoita jakamaan lehteä kotiovelle myöskään yli 75-vuotiaille, mutta tuskin olisi kovinkaan kustannustehokasta jakaa samassa jakelussa jaettavat kirjeet ja lehdet eri paikkoihin. Tämä olisi kuitenkin lain mukaan mahdollista.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 117/2020 vp

Asian tarkemmassa arvioinnissa on arvioitava muun muassa sitä, minkälaisesta jakelun yhdistämisestä on kyse tai minkä perusteella maksuja joudutaan maksamaan. Lähtökohtaisesti velvollisuus ottaa huomioon henkilökohtaiset erityistarpeet koskee postilain piirissä olevien lähetysten jakelua riippumatta siitä, jaetaanko ne samassa jakelussa sanomalehtien kanssa vai erikseen.

Liikenne- ja viestintävirastolle ei ole postilain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvovana viranomaisena tullut tietoon toimintaa, jossa sanomalehtien maksulliseen varhaisjakeluun olisi yhdistetty päiväpostin jakelu, jolloin maksuton palvelu toimittaisiin maksullisen palvelun ohella. Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää kuitenkin virastoa selvittämään, onko tällaisia jakelun yhdistämiä tehty ja miten tämänkaltaisten maksuttomien ja maksullisten palveluiden yhdistämisen myötä erityisryhmien tarpeet huomioidaan lain ja määräysten mukaisesti.

Hallitusohjelman mukaisesti postilakia ja sen toteutumista tarkastetaan säilyttäen yleispalveluvelvoite. Valtioneuvoston kanslia on asettanut ministeriöiden välisen työryhmän, jonka tavoitteena on tuottaa taustaa ja ohjeistusta lain valmistelun ja yleispalvelun järjestämiseksi laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa sekä valmistella postilain uudistamisen yhteydessä kannanotto muuttuvaan markkinaan sopeutumisessa. Työryhmän keskeinen tehtävä on hallitusohjelman mukaisesti selvittää kokonaisvaltaisesti vaihtoehtoja postin ja sanomalehtien jakelun turvaamiseksi koko maassa moniäänisen tiedonvälityksen varmistamiseksi sekä turvaamaan postinjakelun harvaan asutuilla alueilla sekä saaristossa saaristolain mukaisesti.

Kuitenkin kuten todettu, kirjallisessa kysymyksessä esiin tuodussa asiassa ei kuitenkaan ole kyse suoraan postilain soveltamisesta vaan alemman asteisen viranomaisen määräyksen noudattamisesta. Tältä osin viitataan yllä mainittuun Liikenne- ja viestintävirastolle toimitettavaan selvityspyyntöön. Postilain tarkastamisessa otetaan toki huomioon myös käytännön epäkohtia, mikäli ne vaativat lain taseoisia muutoksia.

Helsingissä 23.3.2020

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka